

TOPLANTI RAPORU

EquiP Toplantısı, Lizbon, Portekiz, 21-23 Kasım 2002

Dünya Aile Hekimleri Birliği (WONCA) Avrupa örgütünün alt birimi olan European Working Party on Quality in Family Practice (EquiP) [Birinci Basamakta Kalite Avrupa Çalışma Grubu] 21-23 Haziran 2002 tarihleri arasında Lizbon'da toplandı. 22 ülkeden 34 delegenin katıldığı bir günlük bir kapalı toplantı ve katılımcılarının delegelerin davetleri ile belirlendiği bir açık kongre yapıldı. Açık toplantıya 129 kişi katıldı. Türkiye'den delegelerin yanında Doç. Dr. Dilek Güldal, Yrd. Doç. Dr. Selçuk Mistik ve Uz. Dr. Gülsen Ceyhun açık konferansın katılımcıları arasındaydı. Toplantı ile ilgili önemli noktaların özeti aşağıdadır.

Geçmiş toplantılarla ilgili delege raporlarına <http://www.aile.net> adresinden ulaşmak mümkündür.

Tek Kişi Yönetiminden Yönetim Kurulu Olan Bir Derneğe

EquiP'in Yeni Vizyon ve Misyonu

EquiP Açık Konferansları

Açık Toplantıdan Notlar

Kalite İle İlgili Dergiler

İngiltere'de Yeni Sözleşme: Kalite Göstergelerine Göre Ödeme

Almanya'da Kalite Çemberleri: İlaç Masraflarında %40 azalma

- EquiP Değişiyor: Dört Kişiden Oluşan Yönetim Kurulu Göreve Başladı

Prof. Dr. Richard Grol birinci basamakta kalitenin henüz yeni yeni ifade edilmeye başlandığı yıllarda kaliteye ilgi duyan ve bütün dünyada sağlık kalitesi ile ilgilenenlerin yakından bildikleri bir isim. Prof. Grol önemsenmesi gereken bir öngörü ie Avrupa genelinde kalite çalışmaları yapacak bir örgütün gerekliliğini fark etmiş ve Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden birkaç arkadaşı ile yemekli toplantılar düzenleyerek işe başlamış. Kısa zaman içerisinde grubun amacı ve çalışma prensipleri belirlenmiş ve WONCA-Avrupa örgütünün bir alt grubu olarak EquiP kurulmuş. Aralık 1991'de Utrecht'te ilk toplantısını yapan EquiP her yıl artan delege sayılarıyla 28 Avrupa ülkesinin temsil edildiği bir örgüt haline gelmiştir. Örgütün vizyon ve misyonunun da yeniden tanımlanmasıyla hedeflere ulaşmak için tek lideri olan bir örgüt yönetimi şeklinden yöneticilerinin seçimle belirlendiği bir dernek yönetimine geçişin gerekli olduğu anlaşılmıştır. Kasım 2002'deki toplantıda Prof. Grol görevden ayrılmış ve yerine yeni EquiP yönetim kurulu seçilmiştir. Yeni yönetimde Prof. Dr. Joachim

Szecsényi (Başkan, Almanya), Prof. Dr. Martin Marshall (Başkan yardımcısı, İngiltere), Dr. Luis Pisco (Genel Sekreter, Portekiz) ve Dr. Margaret O'Riordan (Sayman, İrlanda) görev aldılar.

- EquiP Vizyon ve Misyonu Yeniden Tanımlandı

Esas Hedefi: Avrupa'da yaşayan herkesin mümkün olan en iyi kalitede aile hekimliği hizmeti almasını sağlamak.

EquiP Nedir? EquiP (European Working Party on Quality in Family Practice) WONCA Avrupa Bölgesi'nin (European Society of General Practice/ Family Medicine) bir çalışma grubudur ve üye dernekler tarafından aday gösterilen delegelerden oluşur. Delegeler EquiP ile üye dernekler, diğer kurumlar ve ülkelerindeki ilgili gruplarla etkili bir iletişim sağlamaktan sorumluudurlar.

EquiP'in rolü: Bireysel olarak aile hekimlerine, ekiplere, muayenehanelere, muayenehane zincirlerine, birinci basamak organizasyonlarına ve sağlık otoritelerine verdikleri sağlık bakımını sistematik olarak gözden geçirmek ve sürekli olarak iyileştir-

mek için rehberlik etmektir. Politika oluşturucuları ve yöneticileri de kanıta dayalı sağlık bakımı sunmaları konusunda destekler.

EQuIP WONCA'ya üye derneklerle, enstitülerle, diğer derneklerle, araştırmacılarla ve aile hekimliği konusunda Avrupa'daki diğer kaynak kişilerle birlikte çalışır.

EQuIP Ne Yapar? 1. Aile hekimliğinde kalite iyileştirmesi (Kİ) için fikirler ve vizyonlar geliştirir.

2. Kİ teknikleri ve fikirler konusundaki tecrübeleri paylaşır

3. Kİ ile ilgileri aile hekimleri, diğer sağlık profesyonelleri, yöneticiler ve politikacılar arasında yayar.

4. Kİ konusundaki metot ve araçları geliştirir ve değerlendirir.

5. Avrupa'da birinci basamakta Kİ liderliği sunar.

Daha ayrıntılı bilgiyi <http://www.equip.ch> adresinde bulabilirsiniz.

- **EQuIP Açık Konferansları: Bir sonraki Toplantı Heidelberg'de**

EQuIP'in misyonunda yapılan değişiklikler çerçevesinde yılda bir kez çeşitli Avrupa ülkelerinden birinci basamakta kalite ile ilgilenen otoritelerin biraraya geldiği açık konferanslar yapılmaya başlandı. Katılımcılarının ülke delegelerinin davetleri ile belirlendiği sıradaki toplantı Kasım 2003'te Almanya'nın Heidelberg kentinde yapılacak.

- **Lizbon Açık Konferansından Notlar**

Konferans EQuIP'in tanıtılmasıyla başladı. Kalite tanımlandı ve kalite iyileştirme konusunda bazı tecrübeler aktarıldı. İkinci gün motivasyon ve eğitimcilerin rolü gibi iyileştirmenin artırılması konuları ile başladı. Atölye çalışmalarındaki konular aile hekimliğinde liderlik, muayenehane değerlendirme, kalite göstergeleri ve küçük grup çalışmalarındaki son gelişmeler şeklindeydi. Paralel salonlarda çeşitli ülkelerden getirilen bazı çalışmalar aktarıldı. Tıp II diyabetin erken saptanması için disiplinler arası konsensus, Avrupa'da aile hekimliğinde kalite yönetim sistemleri ve hasta bakımında yatırma ve sevk konusundaki kalite yönetim süreci bu çalışmaların konuları arasındaydı. Bir panelde kalite iyileştirmede hasta katılımının rolü tartışıldı. Diğer bazı konular arasında iç inisiyatiflerin kalite artırımındaki etkinliği, bir performans artırımı aracı olarak kalite göstergelerinin kullanılması ve ambulatuvar bakım doktorları için ulusal bir kalite iyileştirme sisteminin kurulması vardı.

Konferans sırasında sunulan 15 posterden üçü Türkiye'dendi.

- **Kaliteyle İlgili Bilimsel Dergiler**

EQuIP üyeleri Avrupa'da kaliteyle ilgili birçok derginin çıkarılmasında aktif olarak rol alıyorlar. Delegeler bu dergiler ve çalışmaları hakkında bilgi verdiler. European Journal in Family Practice, Audit Trends Journal ve Journal of Clinical Governance bu dergiler arasındadır.

- **İngiltere'de Birinci Basamak İçin Yeni Sözleşme: Performans Kriterlerine Göre Ödeme**

İngiltere'de birinci basamak sağlık sistemi için yeni bir sözleşme taslağı hazırlanıyor. Bu sözleşmeye göre belli bazı performans kriterlerinin ölçülmesini sağlayan hekimler kazançlarını %30-50 oranında artıracaklar. Söz konusu kriterler üç başlık altında toplanmış: kronik hastalık bakımı (örn. son 15 ay içerisinde kan basıncı ölçülmüş olan koroner kalp hastalarının yüzdesi), muayenehane yönetimi (örn. ekibe yeni katılan herkese uyum eğitimi veriliyor mu?) ve hasta tecrübeleri (örn. hastalara EUROPEP gibi hasta memnuniyetini ölçen anketlerin uygulanması veya ikili görüşmeler yapılması). Yeni sözleşmeler muayenehanelerle (tüzel kişiliklerle) yapılacak. Artık bireysel olarak doktorlarla sözleşme yapılmayacak.

- **Kalite Çemberleri Almanya'da İlaç Sarfiyatını Azaltıyor**

Almanya'da birinci basamak muayenehanelerinin %60'ı tek hekim tarafından çalıştırılıyor. Hizmet başına ödeme yapılıyor. Almanya'da piyasada önemli bir kısmı bitkisel kökenli ürünlerden oluşan 25 bin çeşit ilaç bulunuyor. Özellikle reçeteleme konusunda önemli bir israf ve gereksiz ilaç kullanımının olduğu farkedildiğinden 1996 yılından beri birinci basamak hekimlerine yönelik çalışmalar başlatılmış. Bunların çoğunluğu kalite çemberleri şeklinde olmakla birlikte başka çalışma gruplarından oluşan projeler de hayata geçirilmiş. 1997'de 100 hekim bu tür projelerde rol alırken 2001'de bu sayı 1200'e çıkmış. Kalite çemberi toplantılarına moderatörlük yapanlara belli bir ödemenin yapılması ve katılımcılara sürekli tıp eğitimi puanı verilmesi yoluyla bu çalışmalar teşvik ediliyor. Bu uygulamalara katılan hekimlerin reçeteleme alışkanlıkları daha rasyonel hale geliyor ve diğer hekimlere göre %20-40 oranında daha ekonomik reçeteler ortaya çıkıyor.

Prof. Dr. Süleyman Görpeliolu
Kocaeli Üniversitesi
sgorpeliolu@superonline.com

Yrd. Doç. Dr. Zekeriya Aktürk
Trakya Üniversitesi
zekeriya@trakya.edu.tr